

Międzynarodowa konferencja

Spoiwa | **Spojivá**
sploty | **prieniky**
konfrontacje | **konfrontácie**

PROGRAM

Organizatorzy:

Polsko-Słowacka Komisja Historyków
Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego

•

7–9 listopada 2023 r.

Miejsce: Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka,
ul. Bankowa 11a, Katowice

7 listopada

9:00–9:20

Otwarcie obrad (Rastislav Kožiak, Aleksander Łupienko)

Sesja 1

9:30–11:30

Zbliżenia polsko-słowackie – Slovensko-poľské vzťahy
(chair: **Rastislav Kožiak**)

Peter Káša

Prešovská univerzita v Prešove

Osvietenstvo na východnom pomedzí strednej Európy
(Prieniky kultúr na území dnešného Slovenska)

Miriam Viršínská

Univerzita Komenského v Bratislave

Ossolineum a jeho podiel na formovaní
slovensko-poľských vzťahov v 19. storočí

Marcela Domenová

Prešovská univerzita v Prešove

Slovensko-poľská spoločnosť, odbočka v Prešove
v roku 1949 (od stanov k činnosti spolku)

Bartosz Kaliski

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Pavol Čarnogurský (1908–1992).
Co mu zawdzięczają Polacy?

Michal Krauter

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Ján Frátrik a slovensko-poľský kultúrny
a literárny kontext

11:30–12:00

przerwa kawowa – prestávka na kávu

Sesja 2

12:00–13:40

**Międzykulturalny dialog w sztuce i architekturze
środkowoeuropejskiej – Medzikultúrny dialóg
v stredoeurópskom umení a architektúre**
(chair: **Katarína Kolbiarz Chmelinová**)

Veronika Pichaničová

Univerzita Komenského v Bratislave

Magistrála renesančného umenia. Východné Horné
Uhorsko ako renesančné umelecké centrum

Michał Wardzyński

Uniwersytet Warszawski

Echa Antwerpii i Amsterdamu. Recepcja rzeźby
baroku flamandzkiego w Europie Środkowej

Artur Kolbiarz

Univerzita Komenského v Bratislave

Między Śląskiem a Czechami. Apogeum działalności
peryferyjnego ośrodka rzeźbiarskiego w Kłodzku
na przestrzeni 1. tercji XVIII w.

Katarína Kolbiarz Chmelinová

Univerzita Komenského v Bratislave

Umenie oblastí mimo centra – na príklade
výtvarného prejavu Spiša v 18. storočí

13:40–14:10

lunch

Sesja 3

14:10–15:30

**Imperia a sieci społeczne –
Impériá a sociálne siete**
(chair: **Tomasz Lis**)

Tihana Luetić

Zavod za povijesne i društvene znanosti,
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Contacts, networking and cooperation of Croatian students with Slavic colleagues at Austro-Hungarian universities in the late 19th and early 20th centuries

Tomasz Lis

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Między lojalizmem a antyhabsburskością – stosunek młodzieży polskiej i chorwackiej do Monarchii Habsburgów na przełomie XIX i XX w.

Elżbieta Nowosielska

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Powrót do Europy – dziennikarze wracający z emigracji przed 1918 r.

8 listopada

SESJE RÓWNOLEGŁE „A”

Sesja 4A

9:00–10:40

Religijne aspekty stosunków międzykulturalnych w Europie Środkowej – Náboženské aspekty medzikultúrnych vzťahov v strednej Európe
(chair: **Rastislav Kožiak**)

Marek Druga

Historický ústav, Slovenská Akadémia Vied

Valdénska heréza v stredoeurópskych súvislostiach – k otázke jej rozšírenia a perzekúcie (13.–14. storočie)

Gabriel Hunčaga

Institutum Historicum Ordinis Praedicatorum, Roma

Dominikáni na kultúrnom a náboženskom rozhraní v provincii Hungaria v 13. storočí

Tomasz Stolarczyk

Uniwersytet Łódzki

Nabywanie książek, pochodzących głównie z obszaru Europy Środkowej, przez polskie biblioteki klasztorne w XVI–XIX w.

10:40–11:10

przerwa kawowa – prestávka na kávu

Sesja 5A
11:10–12:30

**Spoiwa – sploty – konfrontacje: akademia –
Spojivá – prieniky – konfrontácie: akadémia**
(chair: **Anna Kobylińska**)

Aleksandra Hudymač

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Bracia mniejsi – mieszkańcy Rusi Zakarpackiej
w oczach Bohuša Nosáka Nezabudova
(*Z Neznámej zeme k Ľ.*)

Magdalena Bystrzak

Ústav slovenskej literatúry, Slovenská akadémia vied

Polityczność nauki w pracach
Alžbety Göllnerovej-Gwerkovej

Irena Bilińska

Uniwersytet Warszawski

Oswajanie inności. Roman Zawiliński o Słowacji

12:30–13:00

lunch

Sesja 6A
13:00–14:40

**Spoiwa – sploty – konfrontacje: poezja i proza –
Spojivá – prieniky – konfrontácie: poézia a próza**
(chair: **Magdalena Bystrzak**)

Rafał Majerek

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Relacje romsko-słowackie w prozie Eleny Lackovej
Urodziłam się pod szczęśliwą gwiazdą

Viliam Nádaskay

Ústav slovenskej literatúry, Slovenská akadémia vied

Polsko a slovenská poézia v období socializmu

Ján Gallik + Zuzana Vargová

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Spojivá, prieniky a konfrontácie v poézii
Pavla Straussa a Jana Twardowského

**Zwiedzanie wystawy stałej Muzeum Śląskiego –
Návšteva stálej expozície Sliezskeho múzea**

8 listopada

SESJE RÓWNOLEGŁE „B”

Sesja 4B 9:00–10:40

Ruchy narodowe w Europie Środkowej – Národné hnutia v Strednej Európe (chair: Grzegorz Gąsior)

Anna Kobylińska

Uniwersytet Warszawski

Drogą okrężną, tkając heterogeniczną sieć słowacką. Społeczno-polityczne strategie Viliama Pauliniego-Tótha

Andor Mészáros

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest (Hungary)

Z polyetnického mesta maďarské hlavné mesto

Roman Baron

Historický ústav Akademie věd České republiky

Próby polsko-czeskiego zbliżenia na polu kultury i nauki w XIX i XX wieku

10:40–11:10

przerwa kawowa – prestávka na kávu

Sesja 5B 11:10–12:30

Trudne początki XX w.: plebiscyty – Ťažké začiatky 20. storočia: plebiscity (chair: Maciej Fic)

Maciej Falski (online)

Uniwersytet Warszawski

Starcie cywilizacji: strategie propagandowe w Karyntii przed plebiscytem w 1920 roku

Jaroslav Valent

Historický ústav, Slovenská akadémia vied

Plebiscit, ktorý sa nekonal – agitácia na plebiscitnom území hornej Oravy a Spiša v rokoch 1919–1920

Maciej Fic

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Praktyczny wymiar prawa do samostanowienia. Plebiscyt górnośląski z 20 marca 1921 roku na tle plebiscytów w Europie po Wielkiej Wojnie.

12:30–13:00

lunch

Sesja 6B 13:00–14:40

Międzywojnie – Medzivojnové obdobie (chair: **Oliver Zajac**)

Grzegorz Gąsior Uniwersytet Warszawski

Oblicza nacjonalizmu gospodarczego w sektorze przemysłu w Europie Środkowo-Wschodniej w okresie międzywojennym

Mikołaj Stachera Uniwersytet Warszawski

Konsumpcja tytoniu i kawy w Polsce oraz Czechosłowacji w latach 1918–1938, z perspektywy badań aspektów społecznych i kulturowych

Zuzana Hasarová (online) Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Organizácie a spolky zamerané na popularizáciu sovietskeho Ruska a ZSSR v Československu v 1. polovici 20. storočia

Zwiedzanie wystawy stałej Muzeum Śląskiego – Návšteva stálej expozície Sliezskeho múzea

Sesja 7 9:00–10:40

Miasto – Mesto (chair: **Aleksander Łupienko**)

Peter Fedorčák

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Krakov, Levoča, Košice a Krakov: Translatio poznania a skúsenosti pedagogickej praxe Leonarda Coxa (1495–1550)

Gábor György Papp

Művészettörténeti Intézet, Magyar Kutatói Hálózat, Budapest (Hungary)

National directions in applied arts? Debates on the nationalisation of crafts and folk art in Central Europe in the last quarter of the 19th century

Marcin Gadocha

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Korespondencja miast słowackich z miastami Rzeczypospolitej w epoce nowożytnej

Anda-Lucia Spânu

Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu (Romania)

European Cultural Heritage through Historical Images of the Towns (of nowadays Romania)

10:40–11:10

przerwa kawowa – prestávka na kávu

Sesja 8

11:10–12:30

Geografia wyobrażona – Imaginarna geografia

(chair: **Patrik Kunec**)

Jerzy Gorzelik

Uniwersytet Śląski w Katowicach

„Mitteleuropa” kontra „Nowa Europa”? Koncepcje Brunona Schiera jako przykład naukowej legitymizacji projektów politycznych w międzywojennej Europie Środkowej.

Michał Burdziński

Muzeum Śląskie w Katowicach

Astrophysical theory of cultural forces

Magdalena Brodacka-Dwojak

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Czy Środkowoeuropejczycy „troszczą się o duszę?”.
Wyzwania współczesnej literatury czeskiej

12:30–13:00

lunch

Sesja 9

13:00–15:00

Pogranicza – Pohraničie

(chair: **Rafał Majerek**)

Mariusz Fornagiel

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

„Chodziło się przez granicę”. Społeczeństwa po/
przygraniczne na przykładzie Łemkowszczyzny

Angela Škovierová

Univerzita Komenského v Bratislave

Slováci a literárne pole Karlovej univerzity

Michał Rozenberg

Uniwersytet Szczeciński

Rola słowackojęzycznej prasy w adaptacji
słowackich emigrantów w USA (1886–1914)

Pavol Matula

Univerzita Komenského v Bratislave

Poľsko-slovenské hraničné spory 1938–1939 a ich
vplyv na život miestneho goralského obyvateľstva

Adam Świątek

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Między Słowacją a Słowiańszczyzną. Słowacy a Zjazdy
Dziennikarzy Słowiańskich w latach 1898–1912

sponsorzy:
Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk,
Ambasada Republiki Słowackiej w Warszawie,
Instytut Słowacki w Warszawie

